

Érvek és ellen

A mobilposta házhoz megy

Egy decemberi hír: Komlóska önkormányzata pert nyert a Nemzeti Hírközlési Hatóság ellen. A beadvány összefüggésben volt a mobilposta szolgálat bevezetésével, ugyanis a Magyar Posta Rt. 2003-ban, a szolgáltatás bevezetése előtt nem tájékoztatta kellő időben a lakosságot. A Zempléni Településszövetséghez tartozó falu lakosai aláírásokat gyűjtöttek, azt szeretnék, ha az Országgyűlés úgy módosítaná a postatörvényt, hogy csak azokon a településeken lehessen mobilposta, ahol ehhez az önkormányzat hozzájárul. A kezdeményezéshez országszerte 751 település csatlakozott. Ez azért is figyelemre méltó, mert ahogy a számok is mutatják, 542 településen, ahol volt posta, most mobilposta jár...

A mobilposta bevezetését a postatörvény és a végrehajtását szabályozó kormányrendelet tette lehetővé. Ez összhangban van az európai uniós követelményekkel. Egy biztos, ez a szabályozás – a korábbiakhoz képest – bizonyos településeken többlétszolgáltatást jelent. Tény, hogy négyszáznegy településen korábban nem volt postai szolgáltatás, ők elégedettek. Az is tény, hogy az említett törvény megvalósítása a Magyar Posta számára nem hagyott más lehetőséget, mint a modernizációs program elindítását, amely már a kezdetben közel kétszáz gépjármű beszerzésével és jelentős létszám bővítéssel járt. Így a posta szempontjából érthető, hogy a gazdaságos, költségtakarékos megoldást a mobilpostaszolgáltatás bevezetésében látta... Minderről a Magyar Posta Rt. által kezdeményezett és folyamatosan működtetett érdekegyeztető fórumon hallhattunk, ahol a társaság vezetői rendszeresen tájékoztatják az országos önkormányzati érdekszövetségek képviselőit, illetőleg szakmai segítségüket kérik. Az érdekegyeztető fórum tagjai: a Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövet-

sége, a Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége, a Magyar Faluszövetség, a Magyar Önkormányzatok Szövetsége és a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége. Nézzük az eddigi tapasztalatokat.

Szempontok, súlypontok...

A Magyar Posta Rt. 2003-ban megkezdett modernizációs programjának az a célja, hogy a társaság felkészüljön a postai szolgáltatási piac teljes liberalizációjára. A program egyik eleme a postahálózat átalakítása. A törvényalkotók már az 1992-es, később az 1996-os törvény, majd az azt követő 2001-es egységes hírközlési törvény (eht) elfogadásakor – számolva a postai forgalomcsökkenésből fakadó gazdasági problémákkal – lehetőséget biztosítottak a szolgáltató számára a fix pont nélküli postai szolgáltatás megvalósítására. A szolgáltatással a társaság valamennyi, törvényben rögzített kötelezettségét teljesíti. Ily módon nem csorbul az egyetemes postai szolgáltatások elérésének állampolgári joga.

A Magyar Posta Rt. a struktúra kialakításakor a nem-

zetközi postai működési modelleket vette figyelembe. Nemzetközi tapasztalatok alapján olyan szervezeti és hálózati megoldásokat alkalmazott, amelyek más nemzeti postáknál már hosszú idő óta jól működnek. A mobilpostai szolgáltatást több európai országban már évekkel korábban bevezették, ezek közül is a leginkább lakosságbarát, osztrák modellt választotta a társaság.

Nemzetközi tapasztalatok birtokában a Magyar Posta Rt. 2000-ben Baranya megye 22 településén indította el a mobilpostai szolgáltatást. Az első két év ismeretei alapján 2003-ban a szolgáltatást kiterjesztették 440 településre, majd 2004-ben újabb 484 települést érintett. A társaság jelenleg 346 mobilpostai járatot működtet, amelyek összesen 946 település 303 ezer lakosát látják el.

A Magyar Posta Rt. véleménye az, hogy a mobilpostai szolgáltatással esélyegyenlőséget teremt, hiszen az elmúlt másfél évben 404 olyan kistelepülésre is elvitte a modern postai szolgáltatásokat, ahol korábban egyáltalán nem volt ilyen. Ez az érintett települések 43 százalékára vonatkozik. A tár-

érvek

saság értékelése szerint a mobilposta kiállta a gyakorlat próbáját. Jól működik, társadalmilag hasznos. A személyes kapcsolat a postás és a lakosság között megmaradt. A mobilposta házhoz megy, és levelet, pénzt, táviratot, csomagot kézbesít, felvételi és kereskedelmi tevékenységet végez. Mindenkinél, minden nap. A szolgáltatás minősége jó, kevés a panasz. A társaság adatai szerint az elmúlt két évben mindössze 19 panasz érkezett, ezeket orvosolták.

...és hangsúlyok

A Magyar Posta Rt. modernizációs programjának megismertetését, elfogadtatását és megvalósítását kommunikációs stratégia és éves kommunikációs terv támogatta. A modernizációs program indításakor, a mobilposta bevezetésekor a Magyar Posta kiemelt figyelmet fordított a program társadalmi megismertetésre. Statisztikai adatok szerint több mint 500 médiamegjelenést jegyeznek, 1185 érdekegyeztetést folytattak. A mobilpostai szolgáltatás bevezetése előtt kilenc megyében, tíz kézbesítési körzet negyven településének bevonásával – ezek közül huszonegy-

ben nem volt posta – három hónapra tesztjáratokat indítottak.

A kommunikációban kiemelt figyelmet fordítottak az érintett települések lakosságának, az önkormányzati képviselő-testület tagjainak, polgármestereinek tájékoztatására, ugyancsak információkkal látták el a megyei közgyűlések tagjait, valamint az országgyűlési képviselőket.

Párbeszéd a lakossággal

Az érintetteket a mobilpostai szolgáltatás bevezetése előtt írásban megkeresték, tájékoztatták őket a változásokról és az igénybe vehető lehetőségekről. Kisokos című kiadványukban a mobilpostával kapcsolatos gyakorlati tudnivalókra hívták fel a figyelmet. Bemutatták a mobilpostai szolgáltatást ellátó munkatársukat, megadták mobiltelefon-számát, közölték a mobiljáratot indító posta címét, telefonszámát. Amennyiben a település lakói igényelték, falugyűlésen vettek részt a posta munkatársai. A lakossági észrevételeknek megfelelően igyekeztek átalakítani a tervezett járat útvonalát.

A települések nem vállalják a fix pontok üzemeltetését

Néhány héttel a mobilposta bevezetése előtt valamennyi érintett településen megtörtént a személyes kapcsolatfelvétel. A települések polgármestereivel folytatott tárgyalásokon túl, igény esetén a munkatársak is részt vettek a képviselő-testületi üléseken, közmeghallgatásokon. Az érintett települések önkormányzatával történt tárgyalásokon az önkormányzat által – közreműködőként – üzemeltett fix pont megvalósításának lehetőségére is felhívták a figyelmet. Azokon a helyeken, ahol volt posta (542 település), mindennél felajánlották a fix pont üzemeltetésének lehetőségét. Az önkormányzatok alig tíz százaléka vállalta a közös üzemeltetést. A megkötött szerződést 17 önkormányzat már felbontotta. Jelenleg 36 önkormányzattal van fix pont üzemeltetésére szerződéses jogviszonyuk.

A változásban érintett települések polgármestereit és az újságírókat 2003 nyarán ausztriai „tanulmányútra” hívták, ahol személyesen győződhetek meg a már hosszú ideje jól működő osztrák mobilpostai szolgáltatásról.

Valamennyi megyei közgyűlés elnökét levélben tájékoztatták a mobilpostai szolgáltatásról, a bevezetés megyei ütemezéséről. Felajánlották, hogy a közgyűlés tagjainak tájékoztatót tartanak, szükség esetén

részt vesznek a közgyűlésen, és amennyiben igény van rá, bármely működő mobilpostát megtekinthetik. A társaság vezetői 2003-ban szinte valamennyi – bevezetésben érintett – megye közgyűlésén önálló napirendi pontként tájékoztatót tartottak.

(Csy-kó)

Jogsabályi hátterek:

A mobilposta bevezetésének lehetőségét Magyarországon jogszabály biztosítja, a kérdés jogi szabályozása rendezett. A postáról szóló 2003. évi CI. törvény végrehajtási rendelete, a postai szolgáltatások ellátásáról és minőségi követelményeiről szóló 79/2004. (IV. 19.) kormányrendelet 39. §-a határozza meg a területi hozzáférhetőségre vonatkozó részletes szabályokat. Ezek alapján a 600 bejelentett lakosnál kisebb népességszámú településeken mobilposta működtetésével is lehet biztosítani az egyetemes postai szolgáltatást. Jogi kötelezettség soha nem volt arra nézve, hogy a Magyar Posta a 600 fő alatti településeken állandó postai szolgáltató helyet üzemeltessen.